OIKEUSMINISTERIÖ

SELVITYS

Oikeushallinto-osasto
Tuomioistuinyksikkö
Hallitussihteeri Jennimari Huovinen

21.9.2017

OM 3/31/2016

TILANNEKATSAUS

1 AIPA-hankkeen eteneminen

Oikeusministeriö on kesäkuussa 2017 päättänyt pidentää AIPA-hankkeen aikataulua. Uuden aikataulun mukaan hanke on kokonaisuudessaan valmis vuoden 2021 marraskuun loppuun mennessä, kun aiemman arvion mukaan järjestelmän oli tarkoitus olla käytössä vuoden 2018 lopussa. Tietojärjestelmä rakennetaan osissa. Uusi sähköinen työtapa ja sitä tukeva tietojärjestelmä otetaan käyttöön hankkeen aikana syyttäjänvirastoissa ja yleisissä tuomioistuimissa vaiheittain. Tietojärjestelmän ensimmäinen osa eli sakon ja rikesakon määräämisestä annettuun lakiin liittyvät toiminnallisuudet ovat AIPA-järjestelmässä jo käytössä syyttäjänvirastoissa.

Digitalisaatio ja sen tuomat mahdollisuudet tukevat käräjäoikeusverkoston kehittämishanketta. Toimipaikkaverkon supistuessa videoneuvottelun käytön laajentaminen ja muiden modernien asiointimahdollisuuksien selvittäminen ja lisääminen ovat keskeisessä asemassa. AIPA - hankkeessa on rohkaistu tuomioistuimia sähköisen menettelyn kokeilukulttuuriin. Osana tätä selvitetään ja kokeillaan esimerkiksi Skypen käyttömahdollisuuksia valmisteluistunnossa. AIPA-hankkeen osana muuttuvat työtavat ja uusi tietojärjestelmä vaikuttavat ensisijaisesti syyttäjälaitoksen ja yleisten tuomioistuinten työskentelyyn. Hankkeen tarkoituksena on tehostaa syyttäjälaitoksen ja yleisten tuomioistuinten toimintaa ja työskentelytapoja, parantaa palvelu- ja aikaansaannoskykyä sekä lisätä toiminnan vaikuttavuutta. Osana AIPA-hanketta on tarkoitus kehittää myös asiakaspalvelua ja lisätä asianosaisten ja heidän asiamiestensä sähköisen asioimisen mahdollisuuksia asiointiportaalin avulla nykyisten asiointimahdollisuuksien rinnalle. Osallistumista oikeudenkäyntiin sähköisesti edistetään edellä todetulla tavalla erityisesti videoneuvottelun käyttöä lisäämällä ja muullakin tavoin tuomioistuimissa jo nykyisellään käytössä olevien välineiden laajemmalla hyödyntämisellä. Edellä todettu huomioon ottaen **AIPA-hankkeen aikataulun pidentämisellä ei oikeusministeriön käsityksen mukaan ole vaikutusta käräjäoikeusverkoston uudistamisen aikatauluun.**

2 Oulun oikeustalon tilanne

Oikeusministeriö on lakivaliokunnalle 22.5.2017 toimittamassaan lausumassa (s. 6) todennut seuraavaa: ”**Oulun poliisitalon remontista käräjäoikeudessa aiheutuneet sisäilmaongelmat ja niiden edellyttämät korjaustoimenpiteet eivät edellytä kanslian säilyttämistä Raahessa**. Remontti ei estä Oulun käräjäoikeuden toimintaa. Korjaustöiden aikana tarvittavat väistötilat voidaan Senaatti-kiinteistöjen mukaan järjestää Oulun kaupungin alueelta. Mahdollista on myös, että remontin ajan yhdistetyn käräjäoikeuden henkilöstö jatkaa työskentelyä Raahen kanslian toimitiloissa.”

Oikeusministeriön käsitys vastaa edelleen edellä todettua. Kesän aikana oikeustalon istuntosalialue ja ilmastointi on puhdistettu. Sisäilma on parantunut ja tilojen käytettävyys on hyvä. Poliisitalon remontista aiheutuneiden sisäilmaongelmien yhteydessä eniten altistuneita syyttäjiä varten on järjestetty yksi istuntosali väistötiloista. Tarvittaessa kyetään järjestämään toinen.

Oikeustalossa tehty sisäilmatutkimus on valmistunut 24.8.2017. Tutkimuksessa ei ole löytynyt olennaisia mikrobivaurioita, jotka viittaisivat homeeseen. Sisäilmaongelmien syinä ovat poliisitalon remontista huonon suojauksen johdosta ilmastointiin vapautunut kuitupöly sekä ilmastoinnin äänenvaimennuksessa käytetyt materiaalit (mineraalivilla). Senaatti-kiinteistöt käynnistää oikeustalon peruskorjauksen, jonka toteuttamisessa otetaan huomioon käräjäoikeusverkoston edellyttämät toiminnalliset muutostarpeet. Oikeusministeriön alustavan arvion mukaan peruskorjaus saadaan käynnistymään pian ja valmistuu vuoden 2018 loppu- tai 2019 alkupuolella.

3 Summaaristen asioiden käsittelyn kehittäminen

Summaaristen asioiden käsittelyn kehittämistä koskeva hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle viimeistään lokakuussa 2017 (vko 43). Linjausta siitä, mihin käräjäoikeuksiin asiat keskitetään, ei ole vielä tehty.